

ДО DREJTUAR

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLICA E MAQEDONISE SE VERIUT
СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА-СКОПЈЕ
KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT-SHKUP

KRYETARIT TË KUVENDIT TË
REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

Примено: Е ргалаца:	20.11.2023		
Орг. единица Njësia Org.	Број Numër	Прилог Shtojcë	Вредност Vlerë
08	6005/1		

Врз основа на член 71 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Ви поднесуваме Предлог на закон за изменување на Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема, по скратена постапка.

Në bazë të nenit 71 paragrafi 1 i Kushtetutës së Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe neneve 132, 137 dhe 170 të Rregullores së Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, Jua parashtrojmë Propozim-ligjin për ndryshimin e Ligjit për menaxhim me pajse elektrike dhe elektronike dhe pajse të hedhura elektrike dhe elektronike, me procedurë të shkurtuar.

ПРАТЕНИЦИ:

DEPUTETËT:

1. Vjollca Ademi
2. Arben Ademi
3. Bedri Fazli

ПРЕДЛАГАЧ: Група пратеници

PROPOZUES: Grup deputetësh

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА
ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА И
ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА И ОТПАДНА
ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА, ПО
СКРАТЕНА ПОСТАПКА

PROPOZIM-LIGJ PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT
PËR MENAXHIM ME PAISJE ELEKTRIKE DHE
ELEKTRONIKE DHE PAISJE TË HEDHURA
ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE, ME
PROCEDURË TË SHKURTUAR

Скопје, Ноември 2023 година

Shkup, nëntor 2023

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Во содржината на Закон за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема(*) (во понатамошниот тек на овој Предлог именуван како „Закон“ или „Законот“), имплементирани се одредби кои ги уредуваат барањата за заштита на животната средина и здравјето на луѓето преку спречување или намалување на негативните влијанија од создавањето и постапувањето со отпадната електрична и електронска опрема кои треба да се исполнат при производството на електрична и електронска опрема, собирање, повторна употреба, преработка и отстранување, како и други прашања за постапување со отпадна електрична и електронска опрема од страна на економските оператори како и другите субјекти кои учествуваат во постапките на производство и постапувањето со отпадната електрична и електронска опрема.

Законот во членот 5, ги наведува категориите на електрична и електронска опрема, за кои се променува истиот, на начин што електричната и електронската опрема ги класифицира во 6 категории.

Во член 22 се утврдуваат националните цели на Република Северна Македонија.

Во членот 36 од Законот се уредува надоместок за управување со отпадната опрема, изразена во ден/кг. по категориите на опрема. Надоместокот од овој член се пресметува врз основа на нето-масата на опремата по единица парче изразена во килограми за што се составува квартална пресметка на посебен образец, дури и кога производителот не пушта производи на пазарот во текот на тој квартал. Обврската за пресметување на надоместокот за производителот настанува од моментот кога за прв пат опремата ја пушта на пазарот на Република Северна Македонија, односно за

HYRJE

I. I. VLERËSIMI I GJENDJEVE NË FUSHËN QË DUHET TË RREGULLOHET ME LIGJ DHE SHKAQEVE PËR MIRATIM TË LIGJIT

Në përmbajtjen e Ligjit për Menaxhim me Paisje Elektrike dhe Elektronike dhe paisje të hedhura Elektrike dhe Elektronike(*) (në tekstin e mëtejme të këtij Propozim emërimi si "Ligj" ose "Ligji"), janë zbatuar dispozitat që i rregullojnë kërkesat për mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe shëndetin e njeriut duke parandaluar ose reduktuar ndikimet negative nga gjenerimi dhe trajtimi i paisjeve të hedhura elektrike dhe elektronike që duhet të përmbushen gjatë prodhimit të pajisjeve elektrike dhe elektronike, grumbullimit, ripërdorimit, përpunimit dhe asgjësimit, si dhe çështje të tjera të trajtimit të paisjeve të hedhura elektrike dhe elektronike nga ana e operatorëve ekonomikë si dhe subjektet e tjera që marrin pjesë në procedurat e prodhimit dhe trajtimit të paisjeve të hedhura elektrike dhe elektronike.

Ligji në nenin 5, i rendit kategoritë e pajisjeve elektrike dhe elektronike, për të cilat është ndryshuar i njëjti, në atë mënyrë që pajisjet elektrike dhe elektronike klasifikohen në 6 kategori.

Në nenin 22 përcaktohen qëllimet nacionale të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Në nenin 36 i Ligjit rregullohet kompensim për menaxhim me paisjet e hedhura, e shprehur në ditë/kg. me kategoritë e pajisjeve. Kompensimi nga ky nen llogaritet në bazë të masës neto të pajisjes për njësi të shprehur në kilogramë, për të cilën bëhet llogaritja tremujore në një formular të posaçëm, edhe kur prodhuesi nuk nxjerr produkte në treg gjatë atij tremujori. Obligimi për llogaritjen e kompensimit për prodhuesin lind nga momenti kur pajisja lëshohet për herë të parë në tregun e Republikës së Maqedonisë së Veriut, përkatësisht për prodhuesin si përdorues përfundimtar, nga momenti kur ai ka filluar përdorë pajisjen.

производителот како краен корисник, од моментот кога започнал да ја користи опремата.

Со оглед на зголемениот степен на инфлацијата од кој директно се погодени и правните лица, кои Законот ги третира како производители, основано сметаме дека намалување на висината на утврдениот надомест ќе значи создавање на дополнителен стимул за директните постапувачи кои ја вршат примената на самиот Закон, истиот да го применуваат без притоа да се создаваат големи дополнителни големи финансиски издатоци.

Преку имплементирање на измената на Законот ќе се создадат неспорни придобивки за Република Северна Македонија на начин што ќе се допринесе кон зголемување на степенот на заштита на животната средина и ќе се намалат финансиските импликации кои ги оптеретуваат Производителот кој пушта опрема на пазарот во Република Северна Македонија, како и производителот кој како краен корисник увезува опрема во Република Северна Македонија (во понатамошниот текст заеднички именувани како „Производители“ или „Производителите“).

Овие придобивки се од големо значење во моментот на поднесување на овој Предлог закон, а особено поради следните факти:

1. Со измената на Законот, трошоците за надоместок за извршена услуга за проширена одговорност кој го плаќаат производителите би се намалил, а тоа би значело дополнителен стимул за производителите во целост и во поголеми количини да го собираат, да вршат преработка и рециклирање на посебните текови на отпад што ги создале производителите со пуштањето на своите производи на пазарот.

2. Утврдување на реалната тежина на електрична и електронска опрема, односно одвојување на отпадот кој преставува електронски отпад од редовниот отпад.

3. Зголемената инфлација поради чии што влијание се зголемени енорно трошоците на производителите во целост, па ставањето на обврска за дополнително плаќање на надоместок по цени, кои се предвидени во постоечкиот закон, значи дополнително зголемување на финансиските издатоци на кои

Duke pasur parasysh shkallën e rritur të inflacionit, e cila preket drejtpërdrejt edhe personat juridikë, të cilët Ligji i trajton si prodhues, me të drejtë besojmë se ulja e masës së kompensimit të përcaktuar do të nënkuptojë krijimin e një stimuli shtesë për vepruesit e drejtpërdrejtë që kryejnë zbatimin e vetë Ligjit, të njëjtin ta zbatojnë pa krijuar shpenzime të mëdha shtesë të mëdha financiare.

Me zbatimin e ndryshimit të Ligjit do të krijohen përfitime të padiskutueshme për Republikën e Maqedonisë së Veriut në atë mënyrë që do të kontribuojë në rritjen e shkallës së mbrojtjes së mjedisit jetësor dhe do të zvogëlojë implikimet financiare që rëndojnë Prodhuesin i cili nxjerr pajisjet në treg në Republika e Maqedonisë së Veriut, si dhe prodhuesi i cili, si përdorues përfundimtar, importon pajisje në Republikën e Maqedonisë së Veriut (në tekstin e mëtejme bashkërisht i emëruar si "Prodhuesit" ose "Prodhuesit").

Këto përfitime janë të një rëndësie të madhe në momentin e parashtrimit të këtij Propozim-ligji dhe veçanërisht për faktet e mëposhtme:

1. Me ndryshimin e Ligjit, shpenzimet e përfitimit për shërbimin e realizuar për zgjerimin e përgjegjësisë të paguar nga prodhuesit do të zvogëloheshin ndërsa kjo do të nënkuptonte një nxitje shtesë për prodhuesit që të mbledhin, përpunojnë dhe riciklojnë flukset e veçanta në tërësi dhe në sasi më të madhe të hedhurinave të krijuara nga prodhuesit duke nxjerrë produktet e tyre në treg.

2. Përcaktimi i peshës reale të pajisjeve elektrike dhe elektronike, përkatësisht ndarja e hedhurinave që përfaqësojnë hedhurina elektronike nga hedhurinat e zakonshme.

3. Rritja e inflacionit, nga ndikimi i të cilit janë rritur jashtëzakonisht kostot e prodhuesve në tërësi, kështu që vendosja e detyrimit për pagesë shtesë të kompensimit me çmime, të cilat janë të parashikuara në ligjin ekzistues, nënkupton rritje shtesë të shpenzimeve financiare për të cilat ekspozohen prodhuesit dhe në këtë mënyrë dhe reduktim dhe madje edhe humbje të plotë të likuiditetit të personave juridikë.

се изложени производителите а со тоа и намалување па и целосно губење на ликвидноста на правните лица.

4. Заштита на купувачите, односно граѓаните на Република Северна Македонија од зголемување на цените на производите, поради наметната нерреална еко-такса, односно надоместок.

5. Производителите како правни лица кои ја вршат продажбата на бела техника на територијата на Република Северна Македонија се директно погодени од високата стапка на инфлација и зголемувањето на трошоците на кои се изложени во овој период, а кои како такви се очекува да растат и да се зголемуваат во иднина. Токму поради тоа со усвојувањето на предложената измена на Законот на одреден начин ќе се допринесе кон намалување на трошоците за надоместокот за електронска и електрична опрема.

6. Ваквата регулација ќе допринесе за развој на капацитети на самите производители, наспроти сивата економија.

7. Конкурентски цени на производите, споредено со регионот.

8. Степенот на загадување на животната средина е на значително високо ниво, кој е резултат на многу извори и процеси кои се одвиваат во животната средина. Особено битни се загадувањето на почвата, на воздухот, како загадувањето од електричниот отпад, кој за жал се зголемува секоја година. Електричниот и електронскиот отпад и отпадните батерии делуваат како нетоксичен отпад, но нивното несоодветно третирање, уништување и депонирање доведува до испуштање на тешки метали во воздухот, водата и почвата, кои што сериозно делуваат на здравјето на граѓаните и воопшто на квалитетот на животната средина. Овој отпад содржи екстремно токсични, често канцерогени супстанции што доведуваат до оштетување пред се на мозокот, срцето, бубрезите, белите дробови, а влијаат и на зголемување на крвниот притисок и на проблеми во репродуктивниот систем кај луѓето. Речиси 70% од тешките метали, вклучувајќи ја живата и кадмиумот на депониите потекнуваат од електронската опрема.

4. Мбројта е блерсве, перкатсисит qytetarëve të Republikës së Maqedonisë së Veriut, nga rritja e çmimeve të produkteve, për shkak të eko-taksës joreale të vendosur, përkatësisht kompensimit.

5. Prodhuesit si persona juridikë që shesin teknikë të bardhë në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut ndikohen drejtpërdrejt nga shkalla e lartë e inflacionit dhe rritja e kostove ndaj të cilave janë të ekspozuar gjatë kësaj periudhe, të cilat si të tilla pritet të rriten dhe zmadhohen në të ardhmen. Pikërisht për këtë, miratimi i Propozim ndryshimit të Ligjit në mënyrë të caktuar do të kontribuojë në uljen e shpenzimeve për kompensimin e pajisjeve elektronike dhe elektrike.

6. Rregullimi i tillë do të kontribuojë në zhvillimin e kapaciteteve të vetë prodhuesve, kundrejt ekonomisë gri.

7. Çmimet konkurruese të produkteve, krahasuar me rajonin.

8. Shkalla e ndotjes së mjedisit jetësor është në nivel dukshëm të lartë, që është rezultat i shumë burimeve dhe proceseve që ndodhin në mjedisin jetësor. Veçanërisht të rëndësishme janë ndotja e tokës dhe e ajrit, si dhe ndotja nga mbetjet elektrike, e cila fatkeqësisht rritet çdo vit. Mbetjet elektrike dhe elektronike dhe mbetjet e baterive veprojnë si mbetje jo toksike, por trajtimi i papërshtatshëm i tyre, shkatërrimi dhe asgjësimi çon në çlirimin e metaleve të rënda në ajër, ujë dhe tokë, të cilat ndikojnë seriozisht në shëndetin e qytetarëve dhe cilësinë e mjedisit jetësor në përgjithësi. Kjo mbetje përmban jashtëzakonisht toksike, shpesh substanca kancerogjene që çojnë në dëmtim kryesisht të trurit, zemrës, veshkave, mushkërive dhe gjithashtu ndikojnë në rritjen e presionit të gjakut dhe probleme në sistemin riprodhues te njerëzit. Pothuajse 70% e metaleve të rënda, duke përfshirë merkurin dhe kadmiumin në landfillle vijnë nga pajisjet elektronike.

9. Harmonizimi i arritjes së çmimeve kombëtare për grumbullimin dhe menaxhimin e mbetjeve elektrike, me standarde të vendosura dhe

9. Усогласување на постигнување на националните цени за собирање и управување со електричен отпад, со стандарди кои се воспоставени и важечки во Европска Унија и во Балканскиот Регион.

10. За крај, преку намалување на цената за надоместокот, односно неговото усогласување со економските текови и животниот стандард на Република Северна Македонија, ќе придонесе кон рапидно постигнување на националните цели и изградба на соодветен систем за управување со отпадот генерално, а посебно со електронски отпад, преку зголемување на мотивот за собирање, обработка и генерално структуриран начин на управување со електронскиот отпад, наспроти избегнување на плаќање на надоместокот (кој е реално висок) и пуштање во промет и употреба на електрична и електронска опрема на незаконски и несанкциониран начин.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГ-ЗАКОНОТ

Предлогот на законот се заснова на истите начела врз основа на кои е донесен Закон за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГ-ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Одредбите од Предлог законот не имплицираат финансиски последици врз Буџетот на Република Северна Македонија и другите јавни финансиски средства.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИНОТ НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведувањето на Предлог законот нема да повлече материјални обврски за одделни субјекти.

тë vlefshme në Bashkimin Evropian dhe në Rajonin e Ballkanit.

10. Së fundi, me uljen e çmimit të kompensimit, përkatësisht për afrimin e tij me rrjedhat ekonomike dhe standardin e jetesës së Republikës së Maqedonisë së Veriut, do të kontribuojë në arritjen e shpejtë të qëllimeve kombëtare dhe ndërtimin e sistemit të përshtatshëm për menaxhimi i mbetjeve në përgjithësi, dhe veçanërisht me mbetjet elektronike, përmes rritjes së motivit për grumbullimin, përpunimin dhe mënyrë përgjithësisht të strukturuar të menaxhimit të mbetjeve elektronike, në krahasim me shmangien e pagesës së tarifës (e cila është vërtet e lartë) dhe vënien në qarkullim dhe përdorimin e pajisjeve elektrike dhe elektronike në mënyrë të paligjshme dhe të pasanksionuar.

II. QËLLIME, PARIME DHE ZGJIDHJE THEMELORE TË PROPOZIM LIGJIT

Propozim ligj bazohet në të njëjtat parime në bazë të të cilave është miratuar Ligji për menaxhimin e pajisjeve elektrike dhe elektronike dhe mbeturinave të pajisjeve elektrike dhe elektronike.

III. VLERËSIMI I PASOJAVE FINANCIARE TË PROPOZIM-LIGJIT MBI BUXHETIN DHE MJETET TJERA FINANCIARE PUBLIKE

Dispozitat e Propozim ligjit nuk nënkuptojnë pasoja financiare në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe në burimet tjera financiare publike.

IV. VLERËSIMI I MJETEVE FINANCIARE TË NEVOJSHME PËR ZBATIMIN E LIGJIT, MËNYRA E SIGURIMIT TË TYRE, TË DHËNA NËSE ZBATIMI I LIGJIT TËRHEQ DETYRIME MATERIALE PËR SUBJEKTE TË VEÇANTA

Për zbatimin e Propozimit ligjit nuk do të tërheq detyrime materiale për subjekte individuale.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА
ДОНЕСУВАЊЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Со оглед на тоа што не се работи за обемен и сложен закон, согласно со член 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија се предлага овој закон да се донесе во скратена постапка.

V. PROCEDURA E SHKURTUAR PËR
MIRATIMIN E LIGJIT

Duke marrë parasysh se nuk bëhet fjalë për ligj të vëllimshëm dhe të ndërlikuar, në përputhje me nenin 170 të Rregullores së Kuvendit të Republikës së Maqedonisë propozohet që ky ligj të miratohet me procedurë të shkurtuar.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ
СО ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА И
ОТПАДНА ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА
ОПРЕМА

Член 1

Во Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема (*) („Службен весник на

Република Северна Македонија“ број 176/21), во член 22 ставот (1) се менува и гласи:

„Националните цели на Република Северна Македонија за собирање на отпадна опрема од просечната маса на опремата пуштена на пазарот во Република Северна Македонија во претходните три години, се:

2023 година - 27%

2024 година - 29%

2025 година - 31%

2026 година - 33%

2027 година - 35%

2028 година - 37%

2029 година - 39%

2030 година - 41%

2031 година - 43%

2032 година - 45%

2033 година - 47%

2034 година - 49%

2035 година - 51%

2036 година - 53%

2037 година - 55%

2038 година - 57%

2039 година - 59%

2040 година - 61%

2041 година - 63%

2042 година - 65%.“.

Член 2

Во член 36 ставовите (2) и (3) се менуваат и гласат:

„(2) Висината на надоместокот од ставот (1) на овој член, изразена во ден/кг. по категориите на опрема од членот 5 став (1) од овој закон, изнесува:

1. 50 ден/кг. за опрема за температурна размена;

2. 87 ден/кг. за екрани, монитори и опрема која содржи екрани со површина поголема од 100 cm²;

3. 175 ден/кг. за светилки;

4. 50 ден/кг. за голема опрема;

PROPOZIM-LIGJ PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR MENAXHIM ME PAJISJE ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE DHE PAJISJE ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE TË HEDHURA

Neni 1

Në Ligjin për menaxhim me pajisje elektrike dhe elektronike dhe pajisje elektrike dhe elektronike të hedhura (*) (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” numër 176/21), në nenin 22 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

“Qëllimet nacionale të Republikës së Maqedonisë për grumbullimin e pajisjes së hedhur nga masa mesatare e pajisjes së lëshuar në tregun e Republikës së Maqedonisë së Veriut në tre vitet paraprake, janë:

Viti 2023 - 27%

Viti 2024 - 29%

Viti 2025 - 31%

Viti 2026 - 33%

Viti 2027 - 35%

Viti 2028 - 37%

Viti 2029 - 39%

Viti 2030 - 41%

Viti 2031 - 43%

Viti 2032 - 45%

Viti 2033 - 47%

Viti 2034 - 49%

Viti 2035 - 51%

Viti 2036 - 53%

Viti 2037 - 55%

Viti 2038 - 57%

Viti 2039 - 59%

Viti 2040 - 61%

Viti 2041 - 63%

Viti 2042 - 65%.”.

Neni 2

Në nenin 36 paragrafët (2) dhe (3) ndryshohen si në vijim:

“(2) Lartësia e kompensimit nga paragrafi (1) i këtij neni, e shprehur në den/kg. sipas kategorive të pajisjes nga neni 5 paragrafi (1) të këtij ligji, arrin:

5. 75 ден/кг. за мала опрема;

6. 50 ден/кг. за мала информатичко - комуникациска технологија и телекомуникациска опрема.

(3) Надоместокот од ставот (1) на овој член се пресметува врз основа на нето-масата на опремата по единица парче изразена во килограми, намалена за 30% за производите кои спаѓаат во категорија 1, 4 и 5 согласно со член 5 став (1) од овој Закон и за 10 % за сите останати категории согласно со член 5 став (1) од овој Закон, за што се составува квартална пресметка на посебен образец, дури и кога производителот не пушта производи на пазарот во текот на тој квартал.“.

Член 3

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

1. 50 ден/kg. për pajisje për shkëmbim të temperaturës;

2. 87 ден/kg. për ekrane, monitorë dhe pajisje e cila përmban ekrane me sipërfaqe më të madhe se 100 cm²;

3. 175 ден/kg. për llamba;

4. 50 ден/kg. për pajisje e madhe;

5. 75 ден/kg. për pajisje të vogël;

6. 50 ден/kg. për teknologji informatike-të komunikimit të vogël dhe pajisje telekomunikuese.

(3) Kompensimi nga paragrafi (1) i këtij neni llogaritet në bazë të masës neto të pajisjes për njësi të shprehur në kilogramë, e reduktuar për 30% për produktet që bëjnë pjesë në kategoritë 1, 4 dhe 5 në pajtim me nenin 5 paragrafi (1) i këtij Ligji dhe 10% për të gjitha kategoritë e tjera në pajtim me nenin 5 paragrafi (1) të këtij Ligji, për të cilat bëhet llogaritja tremujore në formular të veçantë, edhe kur prodhuesi nuk lëshon produkte në treg gjatë atij tremujori.”.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi me ditën e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА
И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА И ОТПАДНА
ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА

I ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА
ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ ЗА
УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА И

ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА И ОТПАДНА ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА

Во Предлог законот за изменување на Закон за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема, понудени се решенија, кои што овозможуваат практична и целесобразна примена на веќе постоечките одредби од Законот во делот кој го уредува надоместокот за управување со отпадната опрема кој

Производителот кој пушта опрема на пазарот во Република Северна Македонија, како и производителот кој како краен корисник увезува опрема во Република Северна Македонија е должен да го плати.

Сметаме дека со предлог измената ќе се постигнат целите на Законот на многу поефикасен начин, а кај директните правни лица врз кои се применува Законот значително ќе зголеми мотивот за целосна и доследна примена на одредбите од Законот, а сето пред се во насока на заштита на животната средина од негативното влијание и последици кои ги создава електронскиот отпад, како и преку намалување на финансиските издатоци- обврска за плаќање на надоместокот кој се должни да ги плаќаат Производителите.

Предлог измената на законот во делот на член 22, став 1, е со цел за усогласување Националните цели на Република Северна Македонија за собирање на отпадна опрема од просечната маса на опремата пуштена на пазарот во Република Северна Македонија со реалните факти кои го докажуваат реалниот собран електронски отпад.

Од тука фактите кои имаат најголемо влијание врз реалната количина на отпад се;

- Големиот животен век на електричните производи кои ја диктираат количините а со тоа и надоместокот на електронски отпад.
- Годишите за сервисирање на производите во кои се врши редовно сервисирање на производите а кои реално го зголемуваат периодот на користење и животниот век на производите.

ARSYETIM

I PROPOZIM-LIGJIT PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR MENAXHIM ME PAJISJE ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE DHE PAJISJE ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE TË HEDHURA

I SQARIM I PËRMBAJTJES SË DISPOZITAVE TË PROPOZIM-LIGJIT PËR MENAXHIM ME PAJISJE ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE DHE PAJISJE ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE TË HEDHURA

Në Propozim-ligjin për ndryshimin e Ligjit për menaxhim të pajisjeve elektrike dhe elektronike dhe pajisjeve elektrike dhe elektronike të hudhura, ofrohen zgjidhje, të cilat mundësojnë zbatimin praktik dhe të leverdishëm të dispozitave tashmë ekzistuese të Ligjit në pjesën që rregullon kompensimin për menaxhimin e pajisjeve të hedhura të cilat Prodhuesi i cili lëshon pajisje në tregun në Republikën e Maqedonisë së Veriut, si dhe prodhuesi i cili si përdorues i fundit importon pajisje në Republikën e Maqedonisë së Veriut, është i detyruar ta paguajë atë.

Besojmë se me ndryshimin e propozuar do të arrihen qëllimet e Ligjit në mënyrë shumë më efikase, ndërsa në mesin e personave juridikë të drejtpërdrejtë ndaj të cilëve zbatohet Ligji do të rritet në mënyrë të ndjeshme motivi për zbatimin e plotë dhe konsequent të dispozitave të Ligjit, në radhë të parë në drejtim të mbrojtjes së mjedisit jetësorë nga ndikimi negativ dhe pasojat e krijuara nga mbetjet elektronike, si dhe nëpërmjet reduktimit të shpenzimeve financiare - detyrimi për të paguar kompensimin që Prodhuesit janë të detyruar të paguajnë.

Propozim-ndryshimi i ligjit në pjesën e nenit 22, paragrafi 1, është me qëllim të harmonizimit të Qëllimeve nacionale të Republikës së Maqedonisë së veriut për grumbullimin e pajisjes së hudhur nga masa mesatare e pajisjes së lëshuar në tregun e Republikës së Maqedonisë së Veriut me fakte reale të cilat e dëshmojnë mbetjen e grumbulluar elektronike reale.

- Конкретно трендот на експанзија на станбени единици, кој е се по присутен на територијата на Република Северна Македонија и кој ја наметнува потребата на крајниот корисник само за набавка на нови производи а со претходна функционалност на веќе Постоечките производи, кои сеуште се користат.
- Малиот капацитет на постојната инфраструктура на производителите како увозници.
- Влијанието од цените за кои производителите се должни да ги плаќаат за складишни а за отпад и слично.

Посебно со измената се настојува да се постигнат стандардите кои се присутни во Земјите од регионот како и во Европска Унија. Имено, во рамките на ЕУ постојат два таргети кои земјите ги поставуваат да бидат постигнати после извесен временски период и тоа 45% или 65 %. Од тука, со оглед на стандардите и економските текови на Република Северна Македонија, сметаме дека стандардот од 65% треба да биде задржан како крајна цел, меѓутоа, истиот е нереално да биде постигнат за 4 години.

Заради илустрација, неколку земји од ЕУ во 2021 година имаат постигнато следните проценти на собран електронски отпад од вкупната тежина на електрична и електронска опрема пуштена во промет просечно во претходните 3 години, и тоа: Кипар 22%, Португалија 25%, Романија 28%, Холандија 32%, Словенија 39%, Германија 39%, Ирска 62%, Словачка 65%, Бугарија 110%, а Европскиот просек е на ниво од 45%.

Република Северна Македонија, треба да стреми кон постигнување на повисоки бројки на собирање на електронски отпад, меѓутоа истото е нереално да биде постигнато во краток временски период од 4 години.

Со усвојување на Предлог законот, со измената на член 36, став 2 и 3 би се создале можности за остварување на следните значајни придобивки:

1. Предложената измена на став 2 од член 36 би придонела кон намалувањето на законски утврдените цени по кг за сите шест

Сè кендејми фактет të cilat kanë ndikim më të madh mbi sasinë reale të mbetjes janë;

- Jetëgjatësia e gjatë e produkteve elektrike të cilat e diktojnë sasinë dhe me këtë edhe kompensimin e mbetjeve elektronike.
- Vitet për servisimin e produkteve në të cilat produktet servisohehen rregullisht dhe që realisht rrisin periudhën e përdorimit dhe jetëgjatësinë e produkteve.
- Në veçanti, trendi i zgjerimit të njësisve të banimit, i cili është gjithnjë e më i pranishëm në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe që imponon nevojën e shfrytëzuesit përfundimtar vetëm për blerjen e produkteve të reja dhe me funksionalitetin e mëparshëm të produkteve ekzistuese, të cilat janë ende në përdorim.
- Kapaciteti i vogël i infrastrukturës ekzistuese të prodhuesve si importues.
- Ndikimi i çmimeve që prodhuesit janë të detyruar të paguajnë për magazinimin dhe për mbetjet, etj.

Në veçanti, ndryshimi synon të arrijë standardet që janë të pranishme në vendet e rajonit si dhe në Bashkimin Evropian. Përkatësisht, të kuadër të BE-së ekzistojnë dy objektiva që vendet i vendosin të arrihen pas një periudhe të caktuar kohore, përkatësisht 45% ose 65%. Nga këtu, duke marrë parasysh standardet dhe rrjedhat ekonomike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, ne mendojmë se standardi prej 65% duhet të mbahet si qëllim përfundimtar, por është joreale të arrihet për 4 vjet.

Sa për ilustrim, disa vende të BE-së në vitin 2021 kanë arritur përqindjet e mëposhtme të mbetjeve elektronike të grumbulluara nga pesha totale e pajisjeve elektrike dhe elektronike të lëshuara në treg mesatarisht në 3 vitet e mëparshme, përkatësisht: Qiproja 22%, Portugalia 25%, Rumania 28%, Holanda 32%, Sllovenia 39%, Gjermania 39%, Irlanda 62%, Sllovakia 65%, Bullgaria 110%, dhe mesatarja europiane është në nivelin 45%.

категории на електронска опрема, што пак ќе значи големо финансиско олеснување на правните лица кои како Производители пуштаат опрема на пазарот во Република Северна Македонија, како и производители кои како краен корисник увезуваат опрема во Република Северна Македонија. Таквото намалување е во согласност со економските текови на Република Северна Македонија.

2. Утврдената цена на надоместокот за управување со отпадната опрема во член 36 став 2 од Законот во досегашната примена на истиот закон не даде позитивни резултати во однос на намалување на загадувањето на животната средина од електричниот отпад и електронската опрема, туку според наше слободно уверување има придонесено за појава на сива економија во индустријата на малопродажба на електрична и електронска опрема, посебно во делот на апарати за домаќинство.
3. Во делот на став 3 од предложениот текст на член 36 од законот тенденцијата е усогласување во целост со европското законодавство и поконкретно утврдување на електронскиот отпад а со тоа и утврдување на надоместокот за секој производ. Ставот 3 предвидува Надоместокот да се пресметува на начин што за утврдување на надоместокот, нето-масата на опремата по единица парче изразена во килограми е намалена за 30 % од тежината на производот 1, 4 и 5 согласно член 5, став 1 од овој Закон и за 10 % за сите останати категории согласно член 5, став 1 од овој Закон. Предложената одредба тргнува од ноторниот факт согласно кој еден голем домаќински апарат е составен од различен тип на материјали, а притоа сите тие материјали не претставуваат електронски отпад. Во таа насока говори и фактот дека на пример една машина за перење алишта по својата структура содржи само 30 % материјал кој претставува електронски отпад, додека останатите 70 % се железо, пластика, цементен таг и слично. Уште поконкретно

Republika e Maqedonisë së Veriut duhet të përpiqet të arrijë një numër më të madh të grumbullimit të mbeturinave elektronike, por është joreale të arrihet kjo në një periudhë të shkurtër kohore prej 4 vjetësh.

Me miratimin e Propozim-ligjit, me ndryshimin e nenit 36, paragrafi 2 dhe 3, do të krijoheshin mundësitë për realizimin e këtyre përfitimeve të rëndësishme:

1. Ndryshimi i propozuar në paragrafin 2 të nenit 36 do të kontribuonte në uljen e çmimeve të përcaktuara me ligj për kg për të gjashtë kategoritë e pajisjeve elektronike, gjë që do të nënkuptojë një lehtësim të madh financiar për personat juridikë që, si Prodhues, lëshojnë pajisje në tregun në Republikën e Maqedonisë së Veriut, si dhe prodhuesit të cilët, si përdorues të fundit, importojnë pajisje në Republikën e Maqedonisë së Veriut. Një ulje e tillë është në pajtim me rrjedhat ekonomike të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

2. Çmimi i përcaktuar i kompensimit për menaxhimin e pajisjeve të hedhura në nenin 36 paragrafi 2 i Ligjit në zbatimin e deritanishëm të të njëjtit ligj nuk ka dhënë rezultate pozitive në drejtim të zvogëlimin të ndotjes së mjedisit jetësorë nga mbeturinat elektrike dhe pajisjet elektronike, por sipas besimit tonë të lirë ka kontribuar në shfaqjen e ekonomisë së zezë në industrinë e shitjes me pakicë të pajisjeve elektrike dhe elektronike, veçanërisht në pjesën e pajisjeve për amvisëri.

3. Në pjesën e paragrafit 3 të tekstit të propozuar të nenit 36 të ligjit, tendenca është harmonizim i plotë me legjislacionin europian dhe më konkretisht të përcaktohet mbetjet elektronike dhe në këtë mënyrë të përcaktohet kompensimi për çdo produkt. Paragrafi 3 parasheh që Kompensimi të llogaritet në atë mënyrë që për përcaktimin e kompensimit, masa neto e pajisjes për njësi copë e shprehur në kilogramë të reduktohet për 30% të peshës së produktit 1, 4 dhe 5 në pajtim me nenin 5, paragrafi 1 i këtij Ligji dhe

доколку една машина за перење алишта тежи 50 кг, 40 кг од нејзината тежина се состои во пластика, цементен таг, а 10 кг од нејзината тежина се состои од материјал кој може да претставува електронски отпад, согласно дефинициите за електронски отпад дадени во Законот. Ваквата класификација се применува во различни држави членки на Европската Унија, кои прашањето го регулираат на свој начин. Република Хрватска, која е земја од нашиот регион и земја членка на Европската Унија, го применува овој институт во своето законодавство.

4. Во време на зголемена инфлација и значително зголемување на цените на енергенсите кои имаат најголемо влијание врз утврдувањето на трошоците на правните лица како Производители сметаме дека намалувањето на надоместокот за управување со отпадната опрема, ќе значи намалување на финансиските издатоци кои го имаат правните лица, што пак несомнено ќе претставува значаен чекор кон стимулирање и мотивација за целосна и доследна примена на одредбите на Законот.
5. Дополнително досегашната пракса при примена на членот 36, став 2 од Законот допринесе до намалување на ликвидноста на правните лица кои постапуваат како Производители, како и кон создавање на неликвидни правни лица.
6. Во време кога загадувањето на земјената топка е на значително ниво, кога сите земји во светот своите законски регулативи ги поставуваат во насока на олеснување на регулативите со кои се уредува управувањето со отпадот, преку имплементирање на предложената измена и Република Северна Македонија би преземала сериозен чекор кон стимулирање на правните лица кои постапуваат во својство на Производители да преку намалување на надоместок за управување со отпадната опрема, да го собираат во целост електронскиот отпад и електронската опрема, со што пак ќе се придонесе кон значително

10% për të gjitha kategoritë tjera në pajtim me nenin 5, paragrafi 1 të këtij Ligji. Dispozita e propozuar nisët nga fakti i qartë sipas të cilit një pajisje e madhe shtëpiake përbëhet nga lloje të ndryshme materialesh dhe të gjitha ato materiale nuk paraqesin mbetje elektronike. Në këtë drejtim flet edhe fakti që, për shembull, një lavatriçe nga struktura e saj përmban vetëm 30% material që përfaqëson mbetje elektronike, ndërsa 70% e mbetur është hekur, plastikë, etiketë çimentoje etj. Më konkretisht, nëse një lavatriçe peshon 50 kg, 40 kg e peshës së saj përbëhet nga plastika, etiketa prej çimentoje dhe 10 kg e peshës së saj përbëhet nga materiali që mund të përfaqësojë mbetje elektronike, sipas përcaktimeve për mbetjet elektronike të dhëna në Ligj. Ky klasifikim zbatohet në shtete të ndryshme anëtare të Bashkimit Evropian, të cilat e rregullojnë çështjen në mënyrën e tyre. Republika e Kroacisë, e cila është vend nga rajoni ynë dhe shtet anëtar i Bashkimit Evropian, e zbaton këtë institut në legjislacionin e saj.

4. Në kohën e inflacionit të rritur dhe rritjes së ndjeshme të çmimeve të energjisë, të cilat kanë ndikimin më të madh në përcaktimin e shpenzimeve të personave juridikë si Prodhues konsiderojmë se ulja e kompensimit për menaxhim me pajisje të hedhura, do të nënkuptojë uljen e shpenzimet financiare që e kanë personat juridikë, të cilat padyshim do të përfaqësojnë hap të rëndësishëm drejt stimulimit dhe motivimit për zbatimin e plotë dhe të qëndrueshëm të dispozitave të Ligjit.

5. Në mënyrë plotësuese, praktika e deritanishme gjatë zbatimit të nenit 36, paragrafi 2 të Ligjit ka kontribuar në uljen e likuidimit të personave juridikë që veprojnë si Prodhues, si dhe në krijimin e personave juridikë jo likuidë.

6. Në kohën kur ndotja e planetit tokë është në nivel të konsiderueshëm, kur të gjitha vendet në botë po vendosin rregulloret e tyre

подобрување на состојбата во однос на електронскиот отпад во Република Северна Македонија.

7. Усвојувањето на предложената измена на Законот ќе значи преземање на значаен чекор кон намалувањето на загадувањето на животната средина преку реално утврдување на количината а со тоа и надоместокот на електронски отпад.
8. Реалното утврдување како и намалувањето на надоместокот ќе значи дополнителен стимул и мотивација на производителите да се стремат кон зголемување на количините на собраниот и рециклиран електронски и електричен отпад.

II МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предлогот на закон за изменување на Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема содржи одредби кои се меѓусебно поврзани и чинат една правна целина.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложените законски измени ќе се овозможат:

- усогласување Националните цели на Република Северна Македонија за собирање на отпадна опрема од просечната маса на опремата пуштена на пазарот во Република Северна Македонија со реалните факти кои го докажуваат реалниот собран електронски отпад.

- кон намалувањето на законски утврдените цени по кг за сите шест категории на електронска опрема, што пак ќе значи големо финансиско

ligjore në drejtim të lehtësimi të rregulloreve që rregullojnë menaxhimin e mbeturinave, përmes implementimit të ndryshimit të propozuar dhe Republika e Maqedonisë së Veriut do të merrte hap serioz drejt stimulimit të personave juridikë që veprojnë në cilësinë e Prodhuesve që nëpërmjet uljes së kompensimit për menaxhimin e pajisjeve të mbetjeve, të grumbullojnë të gjitha mbetjet elektronike dhe pajisjet elektronike, gjë që do të kontribuojë në përmirësim të ndjeshëm të situatës në lidhje me mbeturinat elektronike në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

7. Miratimi i ndryshimit të propozuar të Ligjit do të nënkuptojë marrje të hapit të rëndësishëm drejt reduktimit të ndotjes së mjedisit jetësor përmes përcaktimit real të sasisë dhe në këtë mënyrë kompensimit të mbetjeve elektronike.

8. Përcaktimi real si dhe ulja e kompensimit do të nënkuptojë një nxitje dhe motivim shtesë për prodhuesit që të përpiqen të rrisin sasinë e mbetjeve elektronike dhe elektrike të grumbulluara dhe të ricikluara.

II LIDHJE E NDËRSJELLË E ZGJIDHJEVE TË PËRMBAJTURA NË DISPOZITAT E PROPOZUARA

Propozim ligji për ndryshimin e Ligjit për Menaxhim me Pajisje Elektrike dhe Elektronike dhe Mbeturina të Pajisjeve Elektrike dhe Elektronike përmban dispozita që janë të lidhura në mënyrë të ndërsjellë dhe përbëjnë një tërësi juridike.

III PASOJA QË DO TË DALIN NGA ZGJIDHJET E PROPOZUARA

Me zgjidhjet e propozuara ligjore do të mundësohen:

- Harmonizim i Qëllimeve nacionale të Republikës së Maqedonisë për grumbullimin e pajisjes së hedhur nga masa mesatare e pajisjes së lëshuar në tregun e Republikës së Maqedonisë së

олеснување на правните лица кои како Производители пуштаат опрема на пазарот во Република Северна Македонија, како и производители кои како краен корисник увезуваат опрема во Република Северна Македонија.

- Во делот на став 3 од предложениот текст на член 36 од законот тенденцијата е усогласување во целост со европското законодавство и поконкретно утврдување на електронскиот отпад а со тоа и утврдување на надоместокот за секој производ.
- Усогласување на домашното законодавство во оваа област со законодавството на Европската унија.
- Подигање на јавната свест

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИТЕ ОД ЗАКОНОТ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ

Член 22

Национални цели за собирање на отпадна опрема

(1) Националните цели на Република Северна Македонија за собирање на отпадна опрема од просечната маса на опремата пуштена на пазарот во Република Северна Македонија во претходните три години се:

- во 2022 година - 25%,
- во 2023 година - 30%,
- во 2024 година - 35%,
- во 2025 година - 40%,
- во 2026 година - 45%,
- во 2027 година - 55%,
- во 2028 година - 65%.

(2) Просечното количество на опрема од ставот (1) од овој член што е пуштена на пазарот во Република Северна Македонија во претходните три години од страна на сите производители, заради одредување на количеството за собирање на отпадна опрема, се утврдува со акт од страна на стручниот орган.

(3) Минималното количество на отпадна опрема по категорија изразено во килограми, што секој производител е должен да ја собере во дадена година, треба да е најмалку еднакво на процентот од ставот (1) на овој член, врз основа на просечното количество на опрема пуштена на пазарот во Република Северна Македонија во претходните три година од страна на производителот.

Veriut me fakte reale që e dëshmojnë grumbullimin real të mbetjeve elektronike.

- drejt uljes së çmimeve të përcaktuara me ligj për kg për të gjashtë kategoritë e pajisjeve elektronike, që përsëri do të thotë lehtësim i madh financiar për personat juridikë që si Prodhues lëshojnë pajisje në treg edhe në Republikën e Maqedonisë së Veriut, si dhe prodhues që si përdorues të fundit, importojnë pajisje në Republikën e Maqedonisë së Veriut.
- Në pjesën e paragrafit 3 të tekstit të propozuar të nenit 36 të ligjit, tendenca është që të harmonizohen në tërësi me legjislacionin europian dhe më konkretisht të përcaktohet mbetjet elektronike dhe në këtë mënyrë të përcaktohet kompensimi për çdo produkt.
- Harmonizimi i legjislacionit vendas në këtë sferë me legjislacionin e Bashkimit Evropian.
- Ngritja e vetëdijes publike

ТЕКСТИ I DISPOZITAVE TË LIGJIT TË CILAT NDRYSHOHEN

Neni 22

Qëllime nacionale për grumbullimin e pajisjes së hedhur

(1) Qëllimet nacionale të Republikës së Maqedonisë për grumbullimin e pajisjes së hedhur nga masa mesatare e pajisjes së lëshuar në tregun e Republikës së Maqedonisë së Veriut në tre vitet paraprake janë:

- Në vitin 2022 - 25%,
- Në vitin 2023 - 30%,
- Në vitin 2024 - 35%,
- Në vitin 2025 - 40%,
- Në vitin 2026 - 45%,
- Në vitin 2027 - 55%,
- Në vitin 2028 - 65%.

(4) Министерот кој раководи со органот за животна средина ја утврдува методологијата за пресметување на масата на опремата што се пушта на пазарот во претходните три години од ставот (2) на овој член, за секоја одделна група и вид на посебен тек на отпад како и за начинот на пресметување на количината на отпадна опрема генерирана според масата.

(5) Годишните цели за собирање по категорија отпадна опрема во килограми за дадената година, производителот е должен да ги утврдува секоја година до 31 март, согласно со ставот (3) на овој член.

Член 36

Надоместок

(1) Производителот кој пушта опрема на пазарот во Република Северна Македонија, како и производителот кој како краен корисник увезува опрема во Република Северна Македонија е должен да плати надоместок за управување со отпадната опрема (во натамошниот текст: надоместок).

(2) Висината на надоместокот од ставот (1) на овој член, изразена во ден/кг. по категориите на опрема од членот 5 став (1) од овој закон, изнесува:

1. 100 ден/кг. за опрема за температурна размена;
2. 175 ден/кг. за екрани, монитори и опрема која содржи екрани со површина поголема од 100 cm²;
3. 350 ден/кг. за светилки;
4. 100 ден/кг. за голема опрема;
5. 150 ден/кг. за мала опрема;
6. 100 ден/кг. за мала информатичко - комуникациска технологија и телекомуникациска опрема.

(3) Надоместокот од ставот (1) на овој член се пресметува врз основа на нето-масата на опремата по единица парче изразена во килограми за што се составува квартална пресметка на посебен образец, дури и кога производителот не пушта производи на пазарот во текот на тој квартал.

(2) Sasia mesatare e pajisjeve nga paragrafi (1) i këtij neni që është lëshuar në tregun e Republikës së Maqedonisë së Veriut në tri vitet e kaluara nga të gjithë prodhuesit, me qëllim të përcaktimit të sasisë për grumbullimin e pajisjeve të mbeturinave, përcaktohet me akt të organit profesional.

(3) Sasia minimale e mbeturinave të pajisjeve për kategori të shprehur në kilogramë, të cilën secili prodhues është i obliguar t'i grumbullojë në vitin e caktuar, duhet të jetë së paku e barabartë me përqindjen nga paragrafi (1) i këtij neni, bazuar në sasinë mesatare të pajisje të lëshuara në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut në tre vitet e mëparshme nga prodhuesi.

(4) Ministri i cili menaxhon me organin për mjedisit jetësor përcakton metodologjinë për llogaritjen e masës së pajisjeve të lëshuara në treg në tri vitet e mëparshme nga paragrafi (2) i këtij neni, për çdo grup të veçantë dhe lloj të rrjedhës së veçantë të mbeturinave si dhe për mënyrën e llogaritjes së sasisë së pajisjeve të mbetjeve të gjeneruar sipas masës.

(5) Qëllimet vjetore për grumbullim sipas kategorive të pajisjeve të mbeturinave në kilogramë për vitin e caktuar, prodhuesi është i detyruar t'i përcaktojë çdo vit deri më 31 mars, në pajtim me paragrafin (3) të këtij neni.

Neni 36

Kompensimi

(1) Prodhuessi i cili nxjerr pajisje në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut, si dhe prodhuessi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje në Republikën e Maqedonisë së Veriut është i detyruar të paguajë kompensim për menaxhimin me pajisje të mbeturinave (në tekstin e mëtejshëm: komepsnimi).

(2) Lartësia e kompensimit nga paragrafi (1) i këtij neni, e shprehur në den/kg. sipas kategorive të pajisjes nga neni 5 paragrafi (1) të këtij ligji, arrin:

1. 100 den/kg. për pajisje për shkëmbim të temperaturës;

(4) Обврската за пресметување на надоместокот за производителот настанува од моментот кога за прв пат опремата ја пушта на пазарот на Република Северна Македонија, односно за производителот како краен корисник, од моментот кога започнал да ја користи опремата.

(5) Производителот и производителот како краен корисник кој увезува опрема, е должен да го плати надоместокот од ставот (1) на овој член на соодветна уплатна сметка на буџетот на органот за животната средина секој 15 ден во тековниот квартал за сите пресметани надоместоци од претходниот квартал.

(6) Надоместокот не се плаќа доколку опремата се извезува во тековната година.

(7) Во случајот од ставот (6) на овој член, производителот и производителот како краен корисник кој увезува опрема е должен да обезбеди извозна електронска царинска декларација согласно прописите за царинско работење како доказ дека количеството на опрема за која не е пресметан надоместокот од ставот (1) на овој член е извезена.

(8) Во случај на извоз на опрема за која е платен надоместокот од ставот (1) на овој член, производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема, имаат право на поврат на платениот надоместок за извезената количество на опрема доколку истата се извезе во рок од пет години од датумот на плаќањето на надоместокот.

(9) За поврат на надоместокот од ставот (8) на овој член, производителот односно производителот кој како краен корисник увезува во Република Северна Македонија опрема од ставот (1) на овој член, до стручниот орган на посебен образец поднесува барање за поврат на надоместокот заедно со кварталната пресметка од ставот (3) на овој член за наредниот квартал, во кој ќе се наведат причините за поврат на надоместокот.

(10) Поврат на надоместокот од ставот (8) на овој член се врши со решение на стручниот орган по испитување на доставената документација и проверка дали се исполнети условите за враќање на исплатениот надоместок во согласност со ставот (9) на овој член.

(11) Решението на стручниот орган од ставот (10) на овој член се донесува најдоцна во

2. 175 den/kg. për ekrane, monitorë dhe pajisje e cila përmban ekrane me sipërfaqe më të madhe se 100 cm²;

3. 350 den/kg. për llamba;

4. 100 den/kg. për pajisje të madhe;

5. 150 den/kg. për pajisje të vogël;

6. 100 den/kg. për teknologji informatike-të komunikimit të vogël dhe pajisje telekomunikimeve.

(3) Kompensimi nga paragrafi (1) i këtij neni llogaritet në bazë të masës neto të pajisjes për njësi të shprehur në kilogramë, për të cilën në formular të veçantë përpilohet llogaritja tremujore, edhe kur prodhuesi nuk lëshon produkte në treg gjatë atij tremujori.

(4) Obligimi për llogaritjen e kompensimit për prodhuesin lind nga momenti kur pajisja lëshohet për herë të parë në tregun e Republikës së Maqedonisë së Veriut, gjegjësisht për prodhuesin si shfrytëzues të fundit, nga momenti kur ai filloi të përdorte pajisjet.

(5) Prodhuesi dhe prodhuesi si shfrytëzues i fundit i cili importon pajisje, është i obliguar që kompensimin nga paragrafi (1) i këtij neni ta paguajë në llogarinë përkatëse të pagesës së buxhetit të organit për mjedis jetësor çdo 15 ditë në tremujorin aktual për të gjitha kompensimet e llogaritura nga tremujori paraardhës.

(6) Kompensimi nuk paguhet nëse pajisja eksportohet në vitin rrjedhës.

(7) Në rastin nga paragrafi (6) i këtij neni, prodhuesi dhe prodhuesi si shfrytëzues i fundit i cili importon pajisje është i obliguar që të paraqesë deklaratë elektronike doganore për eksport në pajtim me dispozitat për punë doganore si dëshmi se shuma e pajisjet për të cilat nuk është llogaritur kompensimi nga paragrafi (1) i këtij neni është eksportuar.

(8) Në rast të eksportit të pajisjeve për të cilat është paguar kompensimi nga paragrafi (1) i këtij neni, prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisjet, kanë të drejtë në rimbursim të tarifës së paguar për sasinë e eksportuar të

рок од 60 дена по приемот на барањето за поврат на надоместок од ставот (9) на овој член.

(12) Против решението од ставот (11) на овој член може да се поднесе жалба согласно прописите за општа управна постапка.

(13) По правосилноста на решението на стручниот орган од ставот (10) на овој член, органот за животната средина врши поврат на надоместокот.

(14) Министерот кој раководи со органот за животна средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на финансиите ја пропишува формата и содржината на образецот од ставот (3) на овој член, како и начинот, постапката и потребната документација за поврат на надоместокот, како и формата и содржината на образецот од ставот (9) на овој член.

pajisjes nëse e njëjta eksportohet brenda pesë viteve nga data e pagesës së tarifës.

(9) Për kthimin e kompensimit nga paragrafi (8) i këtij neni, prodhuesi, gjegjësisht prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon në Republikën e Maqedonisë së Veriut pajisje nga paragrafi (1) i këtij neni, dorëzon kërkesë për kthimin e kompensimit tek organi profesional në formular të veçantë së bashku me llogaritjen tremujore nga paragrafi (3) i këtij neni për tremujorin e ardhshëm, në të cilin do të ceken arsyet për kthimin e kompensimit.

(10) Kthimi i kompensimit nga paragrafi (8) i këtij neni bëhet me vendim të organit profesional, pas hulumtimit të dokumentacionit të dorëzuar dhe të kontrollohet nëse janë plotësuar kushtet për kthimin e kompensimit të paguar në pajtim me paragrafin (9) të këtij neni.

(11) Aktvendimi i organit profesional nga paragrafi (10) i këtij neni miratohet më së voni në afat prej 60 ditësh pas pranimit të kërkesës për kthimin e kompensimit nga paragrafi (9) i këtij neni.

(12) Kundër aktvendimit nga paragrafi (11) i këtij neni mund të parashtrohet ankesë në pajtim me dispozitat për procedurën e përgjithshme administrative.

(13) Pasi plotfuqish mërisë së aktvendimit të organit profesional nga paragrafi (10) i këtij neni, organi për mjedis jetësor bën kthim të kompensimit.

(14) Ministri që menaxhon me organin për mjedis jetësor, në pajtim me ministrin që menaxhon me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e financave, e përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (3) i këtij neni, si dhe mënyrën, procedurën dhe dokumentacionin e nevojshëm për kthim, si dhe formën dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (9) të këtij neni.

